

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl



Faunabeheereenheid
Postbus 100
5201 AC 'S-HERTOGENBOSCH

VERZONDEN 16 NOV. 2016

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
16 november 2016	Z/012048	(0485)-729160	Harry Kars
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
1. kaart locatie Beverdam	onth/prov/1606	37616/PRO	Flora- en faunawet

Geachte heer/mevrouw,

Op 27 oktober 2016 heeft de Faunabeheereenheid Noord-Brabant (verder: FBE) namens Waterschap Aa en Maas te 's-Hertogenbosch een aanvraag ingediend om ontheffing voor het verwijderen van een beverdam in de Oeffeltse Raam, ter hoogte van de Campina te Boxmeer.

De aanvraag is ingediend in het belang van voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren.

Onderbouwing aanvraag

In de Oeffeltse Raam is benedenstrooms door bevers een nieuwe dam aangelegd. Het systeem is hier al beperkt in afvoercapaciteit, wat in het verleden tot wateroverlast heeft geleid. In augustus 2010 en januari en mei 2012 zijn de aanliggende landbouwpercelen geïndeerd. In 2013 en 2014 zijn hier maatregelen uitgevoerd om de afvoercapaciteit te verbeteren. Deze maatregelen bestonden uit het schoonmaken van duikers, baggeren, lokaal verwijderen van zandophoping en herstel van de kade.

Na uitvoering van de maatregelen is met een modelstudie berekend dat de afvoercapaciteit voldoet aan de norm (bijlage 3). Dit was echter in de situatie zonder beverdam. Met de aanwezigheid van de beverdam voldoet de afvoercapaciteit van de Oeffeltse Raam op deze locatie niet meer aan de norm. In juni 2016 heeft de extreme neerslag en inundatie van aanliggende landbouwpercelen tot schadeclaims geleid. Het gevolg van de beverdam is dat bovenstrooms opstuwning en benedenstrooms droogval in Oeffeltse Raam plaatsvindt. Zodra de Oeffeltse Raam weer meer water gaat afvoeren bij neerslag, ontstaat een reëel risico op wateroverlast op landbouwpercelen.

Oplissing

De oplossing voor het geschetste probleem is het op korte termijn verwijderen van de beverdam. Als de dam eruit is worden de takken die daarna door de bever(s) eventueel opnieuw gelegd worden er weer uitgehaald. Dit gaat duren totdat er een permanente oplossing voor dit knelpunt is. Ook dit is onderdeel van de ontheffingaanvraag. Op lange termijn is het de bedoeling het knelpunt in het watersysteem op te lossen, door te zorgen voor extra capaciteit in de Oeffeltse Raam.

Mogelijk is in de toekomst een dam dan minder problematisch. Vergroten van de duiker onder de Hoogeindsestraat zorgt ook voor een betere doorstroming.

Advies Faunafonds

De aanvraag is conform artikel 68 van de Flora- en faunawet op 8 november 2016 voor advies voorgelegd aan het Faunafonds. Op 15 november 2016 heeft het Faunafonds schriftelijk gereageerd en adviseerde als volgt:

Artikel 68 van de Flora- en faunawet jo artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit Beheer en schadebestrijding dieren merkt de schade of belangrijke overlast, veroorzaakt door o.a. bevers aan als grond waarvoor een ontheffing kan worden verleend. Het bestuur van het Faunafonds wijst u erop dat een juiste voorlichting belangrijke schade en overlast van bevers veelal kan voorkomen en daardoor de acceptatiegraad van grondgebruikers zal doen toenemen. Het waterschap Aa en Maas heeft het leefgebied van de bever deugdelijk onderzocht en goed gemonitord. Om wateroverlast te voorkomen is het noodzakelijk om de bever dam te verwijderen en een mogelijke herbouw te voorkomen. Het bestuur van het Faunafonds is zich ervan bewust dat een goede voorlichting niet alle schade en overlast zal kunnen voorkomen en adviseert dan ook de ontheffing te verlenen.

Conclusie

Het bestuur adviseert u gelet op het bovenstaande de gevraagde ontheffing te verlenen. Het bestuur verwacht u hiermee voldoende ingelicht te hebben en wil te zijner tijd graag een afschrift ontvangen van de verleende ontheffingen of de beschikking waarbij de ontheffing is geweigerd.

Het wettelijk kader en beleidskader

De Flora- en faunawet

Wanneer geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort, kan Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15 b, artikel 72, vijfde lid, in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid (Flora- en faunawet, artikel 68, lid 1 onder a).

Beleidsnota Flora- en faunawet

Wij hebben ons beleid over de uitvoering van de Flora- en faunawet vastgelegd in onze beleidsnota Flora- en faunawet 'Gewogen belangen' (2010). Hierin is ten aanzien van de bever nog geen soortspecifiek beleid opgenomen met betrekking tot landbouwschade. Wel laat de beleidsnota ruimte voor het doen van een aanwijzing dan wel het afgeven van een ontheffing ten aanzien van beschermde diersoorten in het kader van schade aan landbouwgewassen.

Het faunabeheerplan

Op 27 mei 2014 hebben wij goedkeuring verleend aan het door de FBE ingediende herziene faunabeheerplan, onder toevoeging van het hoofdstuk Bever. Hierin is ten aanzien van schade door de bever onder meer het volgende opgenomen:

"In de afgelopen jaren hebben de in Noord-Brabant actieve waterschappen een duidelijke toename van de populatie bevers waargenomen. Als gevolg hiervan hebben in de afgelopen jaren enkele verplaatsingen van bevers plaatsgevonden in het kader van de ontwikkeling van infrastructurele werken.

Deze ontheffingen zijn aangevraagd bij de Minister, op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet. De toename van de populatie heeft de waterschappen ertoe aangezet tijdig een verzoek in te dienen voor het vangen en verplaatsen van 'probleemfamilies'.

Bevers zijn nog niet eerder opgenomen in het faunabeheerplan. In de afgelopen jaren hebben zich incidenteel schades voorgedaan aan landbouwgewassen. Faunaschade aan landbouwgewassen, veroorzaakt door bevers, wordt voor 100% door het Faunafonds vergoed. Het schadeniveau aan de landbouw is geen reden om de bever op te nemen in het faunabeheerplan. Echter, vanwege de toenemende risico's m.b.t. de waterhuishouding wordt op verzoek van de gezamenlijke Brabantse waterschappen de bever opgenomen.

De waterschappen hebben aangegeven in de komende jaren meer problemen te verwachten. Dit wordt veroorzaakt door de sterke toename van de bever in Brabantse wateren. In de Biesbosch leeft de grootste beverpopulatie van Nederland. Recente ontwikkelingen van de populatie bevers in hoofd- en zijstromen van de Dommel en andere wateren maken dat de waterschappen tijdig willen kunnen anticiperen op mogelijke schade door ondergraving van waterkerende dijklichamen.

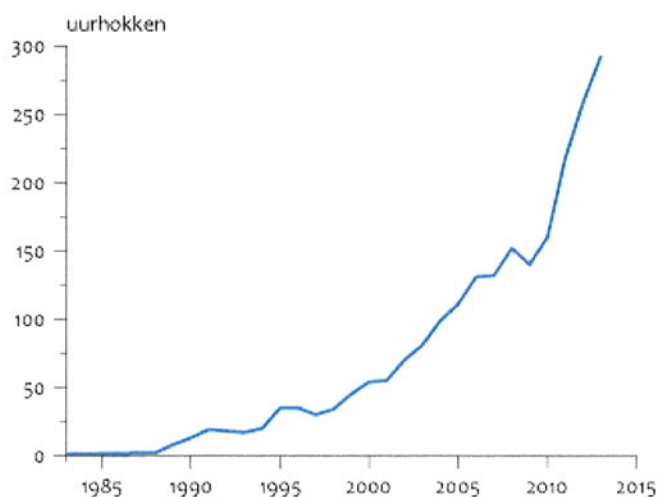
Terreinbezoek

Op 3 november 2016 is door een medewerker van de ODBN een bezoek gebracht aan de locatie van de beverdam. Geconstateerd is dat in de beek een kleine dam is aangelegd, welke een opstuwende werking heeft in de waterloop. Bovenstrooms is duidelijk waarneembaar dat het waterpeil hoger is door de aanleg van de dam en dat de beek buiten zijn oevers treedt.

Staat van instandhouding van de bever

In 1825 verdween als gevolg van vervolging de laatste bever uit Nederland. Sinds de herintroductie van de bever in de Biesbosch in de jaren '80 van de vorige eeuw is, na een aarzelende start, de toename van de beverpopulatie exponentieel verlopen.

Bever



Afb. 1 voorkomen bever in Nederland (uurhokken)

Bron: Compendium voor de leefomgeving 2015

In Noord-Brabant is het aantal bevers toegenomen van circa 50 dieren rond de eeuwwisseling tot 100-150 dieren rond 2010. Dit aantal is in 2014, volgens opgave van de zoogdiervereniging uit maart 2015, verder toegenomen naar 150 tot 250 bevers.

Overwegingen

De provincie is het bevoegd gezag voor het afgeven van een ontheffing in het belang van schade aan gewassen. Ook de effecten van waterpeilverhoging als gevolg van de aanleg van beverdammen op landbouwpercelen en de daarop geteelde gewassen, valt onder dit belang.

De voorliggende aanvraag betreft het tegengaan van beverschade, niet door de dieren te doden, doch door het nemen van maatregelen, waaronder het wegnemen van een beverdam

De ontheffing is aangevraagd in het belang van schade aan gewassen. Landbouwschade kan optreden door het opwerpen van dammen waardoor de waterstaatkundige situatie in een groot gebied in belangrijke mate verandert. In dit geval gaat het om een oppervlakte van circa 11 ha. Door de stijging van het water kunnen landbouwgewassen niet meer geteeld worden of zullen de op het veld staande gewassen door de hoge waterstand ernstig aangetast worden.

Uit de gegevens van de zoogdiervereniging blijkt dat de beverpopulatie, zowel in Noord-Brabant als in geheel Nederland sinds de herintroductie een flinke groei vertoont. Het verwijderen van een beverdam zal niet van invloed zijn op de gunstige staat van instandhouding van deze beschermde diersoort. Dit geldt temeer, omdat de beverdam geen woon- of verblijfplaats is van de bever.

Conclusie

De beverpopulatie neemt toe, ook in Noord-Brabant. Door het opwerpen van dammen in waterlopen kan ernstige schade aan landbouwgewassen optreden. Het Faunafonds adviseert de gevraagde ontheffing te verlenen.

Omdat er geen vaste woon- of verblijfplaats van de bever aangetast wordt, zal de ontheffing overeenkomstig de aanvraag worden verleend.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

gehoord het advies van het Faunafonds,
gelet op artikel 68 lid 1, aanhef, van de Flora- en faunawet (hierna: de wet),
gelet op het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen,
bedrijfsmatige visserij en wateren,
gelet op de Beleidsnota Flora- en faunawet "Gewogen Belangen" (2010),
gelet op het op 27 mei 2014 door ons goedgekeurde herziene faunabeheerplan 2011-2016,
overwegende dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan
aan de gunstige staat van instandhouding van de soort,

verlenen hierbij ontheffing aan:

Naam : Faunabeheereenheid Noord-Brabant
Adres : Postbus 100
Postcode : 5201 AC
Woonplaats : 's-Hertogenbosch
Telefoonnummer : 073-2173640

ten behoeve van de gebruiker(s) van de ontheffing

van de verbodsbepalingen in de artikelen 10 en 11 van de wet

- met inachtneming van de regels zoals gesteld in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren
- met inachtneming van het op 27 mei 2014 goedgekeurde herziene faunabeheerplan 2011-2016

**voor het verwijderen van een beverdam in de Oeffeltse Raam, op de locatie zoals aangegeven in de
aanvraag en op bijgevoegd kaartje**

's-Hertogenbosch, 16 november 2016

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,



De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

Aan dit besluit zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. De Faunabeheereenheid is bevoegd deze ontheffing om te zetten in machtigingen aan het waterschap Aa en Maas. De Faunabeheereenheid blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend.
2. Een rapportage over de wijze waarop van de ontheffing gebruik is gemaakt, dient te worden opgenomen in het jaarverslag van de Faunabeheereenheid, welke jaarlijks in juni aan Gedeputeerde Staten dient te worden gezonden.

BIJLAGE: Kaart met locatie beverdam

